

Generalitat de Catalunya

**Procés participatiu del Pla d'Acció per al
Desenvolupament de la Producció Ecològica 2023-2027**

**SÍNTESI APORTACIONS EN CLAU DE
DIAGNÒSTIC – TALLERS SECTORIALS**

DOCUMENT DE TREBALL

10 de març de 2022

Document de treball

PLA D'ACCIÓ PER AL
Desenvolupament de la
Producció ecològica

2023-2027

Índex

1. INTRODUCCIÓ	4
2. DEBILITATS I AMENACES	5
ELABORACIÓ	5
PRODUCCIÓ	6
COMERÇ	7
CONSUM	8
CONEIXEMENT	10
3. FORTALESES I OPORTUNITATS	11
ELABORACIÓ	11
PRODUCCIÓ	12
COMERÇ	13
CONSUM	14
CONEIXEMENT	15

1. Introducció

Amb l'objectiu de potenciar la transició cap a un sistema alimentari més sostenible, consolidant els esforços dels agricultors i la resta d'actors de la cadena agroalimentària per fer front al canvi climàtic, protegir el medi ambient i preservar la biodiversitat, es proposa un nou instrument de foment en forma de **Pla d'Acció per al Desenvolupament de la Producció Ecològica 2023-2027** (en endavant, Pla d'Acció).

Tenint en compte el gran creixement que ha tingut el sector ecològic en els darrers anys, així com la necessitat de seguir fomentant el desenvolupament harmònic de tota la cadena de valor dels productes ecològics, el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural es proposa elaborar un nou Pla d'Acció pels propers anys.

Durant l'any 2021 i primer semestre de 2022, **s'ha impulsat un procés participatiu** per aconseguir un Pla d'Acció de més qualitat i millorar la governança amb els agents afectats en el seu desplegament i aplicació, en forma d'accions i polítiques públiques.

Aquest procés, que compta amb el suport i l'assessorament del Direcció General de Participació, Processos Electorals i Qualitat Democràtica, vol **actualitzar la diagnosi de la situació del sector i recollir propostes per enriquir i millorar el contingut i l'aplicació d'aquest Pla d'Acció.**

El procés participatiu es va iniciar el 17 de gener amb una sessió informativa (es pot visualitzar la gravació de la sessió al següent enllaç: <https://participa.gencat.cat/processes/PAE/f/3376/>).

Aquest informe és una síntesi de les aportacions recollides durant les sessions de debat sectorial que s'han desenvolupat entre l'1 i el 23 de febrer de 2022. **Es tracta d'un document de treball, ja que només surt el llistat amb una frase resum de cada aportació. Per veure el contingut sencer, s'hauria de revisar el resum corresponent a cada sessió.** Als resums trobareu, a més de les propostes en clau de diagnòstic (elements negatius i positius), la proposta de reptes que serviran per iniciar el debat sobre les propostes, a partir del dia 23 de març.

2. Debilitats i Amenaces

Elaboració

- Excés de burocràcia per emprendre projectes d'elaboració de productes ecològics (D1)
- Excés de control en la certificació(D2).
- La producció ecològica comporta més despeses pels productors i elaboradors ecològics que pels convencionals (D3).
- Insuficients recursos públics per invertir en nous projectes d'elaboració (D4).
- Elevat cost de la certificació dels productes transformats (D5)
- Increment del preu de matèries primeres (D6)
- No es disposa de suficients obradors compartits per poder elaborar els productes. (D7)
- Manca d'escorxadors certificats com a ecològics (D8)
- No es troben matèries primeres ecològiques de proximitat per elaborar els productes (D9)
- Dificultats en el procés d'elaboració i envasat en empreses mixtes, per separar i gestionar els productes transformats ecològics I. (D10)
- Escassa recerca orientada a la millora de la viabilitat econòmica de l'elaboració dels productes ecològics. (D11)
- Insuficient inversió en I+D, especialment en l'àmbit de l'adaptació al canvi climàtic. (D12)
- Falta coordinació entre subsectors. (D13)
- Etiquetatge poc clar, que no sempre diferencia les procedències de les matèries primeres i que pot generar confusió als consumidors. (D14)
- Intrusisme d'altres marques que no són ecològiques, però que donen un missatge confús cap al consumidor. (D15)

Producció

- Manquen protocols de detecció dels nous OGM (D16)
- Dificultat de convivència dels dos sistemes de producció (convencional i ecològic) que no permet arribar a consolidar la producció en ecològic. (D17)
- La Producció Agrària Sostenible com un element de confusió més respecte la producció ecològica
- Excés de burocràcia i poca agilitat en el procés de certificació. (D19)
- El segell no diferencia la dimensió de les explotacions ni la proximitat. (D20)
- Dificultats en cobrir els costos vinculats a la producció en ecològic. (D21)
- El període de transició cap a la producció ecològica és molt llarg. (D22)
- Manca de terres disponibles per ampliar la superfície de l'explotació. (D24)
- Durada dels contractes d'arrendament de terres és insuficient per posar en marxa un projecte de producció en ecològic. (D25)
- Dificultats per trobar canals de comercialització quan un productor fa la conversió a ecològic. (D26)
- Riscos de contaminació dels productes ecològics amb les substàncies no permeses utilitzades a les explotacions convencionals veïnes. (D27)
- Manca recerca en moltes problemàtiques productives i en nous cultius. (D28)
- No arriba la recerca al sector, falta transferència. (D29)
- Falta un suport d'assessorament públic en la conversió cap a producció ecològica. (D30)
- Cal més control dels productes ecològics que venen de fora i que fan la competència als productes catalans.

Comerç

- Falta millor connexió entre les diferents baules de la cadena, especialment falta engranatge a nivell de la distribució. (D31)
- Producció Agrària Sostenible (PAS) suposa un nou element de confusió. (D32)
- Desinformació cap al consumidor, ja que el terme ecològic queda difós entre tot un llistat de termes i missatges confosos. (D33)
- Escassa certificació dels comerços minoristes que haurien d'estar controlats pel CCPAE i gran nombre de comerços minoristes que venen productes convencionals com si fossin ecològics (D34).
- Baixa demanda de productes ecològics, que comporta un encariment de l'oferta i el seu transport fins al punt de distribució. (D35)
- La gran distribució que incorpora les línies de producte ECO, amenaça ofegar el comerç de proximitat ecològic. (D36)
- El comerç hauria de tenir accés a més formació especialitzada per poder transmetre coneixement del producte. (D37)
- El productor petit té dificultat per explicar les bondats del producte. No té el mateix accés a la publicitat i la informació, en comparació amb les indústries grans. (D38)
- L'escassa transparència i coneixement sobre la qualitat nutritiva dels aliments, els valors ecològics i les condicions de com s'han produït. (D39)
- S'està donant molta força al producte de proximitat i està generant confusió entre els consumidors i l'etiquetatge amb el logotip del CCPAE no permet incorporar l'origen. (D40)
- Manca d'alguns productes ecològics produïts en un entorn proper, en part, degut a la manca de diàleg entre comercialitzadors i productors. (D41)
- Encara no es veu que hi hagi un consum de productes ecològics per la contribució d'aquesta producció ecològica a la sostenibilitat. (D42)

Consum

- Manca d'inspeccions als establiments per controlar el producte que s'està comercialitzant com ecològic. (D43)
- Recolzament logístic insuficient, per part de l'administració, per afavorir l'increment del consum de productes ecològics a les col·lectivitats escolars. (D44)
- La confusió que genera l'aparició d'una nova etiqueta en termes de sostenibilitat front a l'etiquetatge ecològic suposa una amenaça pel sector. (D45)
- Amb la certificació nova sobre benestar animal a les granges s'estan duplicant objectius ja implícits en la producció ecològica. (D46)
- No es discrimina positivament, a través de l'etiquetatge, el fet de vendre els productes a través de cooperatives, botigues de barri o especialitzades (D47).
- Dificultat de fer accessibles els productes ecològics a tota la societat pels preus. (D48)
- Manquen dades econòmiques per poder comparar l'alimentació ecològica i la convencional, tenint en compte tot el cicle productiu i on es repercuteixen els costos. (D49)
- Falta formació de les persones venedores per poder transmetre informació del sistema de producció ecològics i de les bondats dels productes ecològics (D50).
- No hi ha prou informació objectivable i irrefutable sobre els valors nutritius i beneficis dels productes ecològics. (D51).
- Manca de recursos en investigació sobre els canals de proveïment, i l'impacte econòmic que té la manera de consumir de forma conscient i co-responsable. (D52).
- Falta coneixement i recerca objectiva i neutral per poder fer visibles els aspectes positius dels productes ecològics relacionats amb la nutrició i la salut. (D53)
- L'etiquetatge actual és insuficient per informar sobre aspectes que preocupen als consumidors: procedència productes, sostenibilitat ambiental, característiques nutricionals,... (D54).
- Manca d'acord, a llarg termini, entre productors i consumidors per garantir un consum i un preu estables i justos. (D55).
- Risc de desaparició de les cooperatives de consum, front al poder cada vegada major de la venda de productes ecològics a través de les grans superfícies. (D56).
- Dificultat de fer arribar els beneficis i valors de la producció ecològica a la societat (D57).

- De vegades costa establir el contacte entre els productors i les cooperatives de consum (D58).
- Manca de regulació dels preus dels productes ecològics i de vegades s'estan comercialitzant productes amb preus sota els costos de producció. (D59).
- Instal·lació de macro empreses que es dediquen a la producció ecològica. (D60)

Document de treball

Coneixement

- Finançament en recerca insuficient (D61).
- Falta generar coneixement científic específic en producció ecològica, especialment en context mediterrani (D62).
- Cal demostrar que les pràctiques de l'agricultura ecològica són sostenibles ambientalment i, si no ho són, trobar la manera d'assolir el repte. (D63).
- Dificultats de vehicular els investigadors per generar el coneixement: Es Proposta la creació d'un centre de recerca virtual (D64).
- Falta transferència al sector agroecològic dels resultats obtinguts en recerca (D65)
- Manca cultura dels sabers camperols, coneixements, tècniques i oficis sobre treballs agrícoles (D66).
- Falten equips multidisciplinaris per abordar problemes des d'un punt de vista holístic global (D67).
- Terminis molt curts d'execució dels projectes de les subvencions per projectes de recerca aplicada ecològica del DACC (D68).
- No existeix una formació reglada superior universitària i en cicles formatius de grau superior en producció ecològica (D69).
- Dificultats per incorporar missatge sobre els valors de l'alimentació ecològica ja que la gestió dels menjadors escolars és independent del currículum escolar (D70).
- Llunyania entre món educatiu i món agrícola (D71).
- Població desconnectada del funcionament del camp, especialment la població jove de zones urbanes (D72).
- Un cert rebuig vers la producció ecològica focalitzant-se més en les febleses (preus, aspecte,...) que en les forteses (D73).
- Banalització del terme ecològic que s'hauria de resoldre des del coneixement (D74).
- Manca de recerca i transferència en l'àmbit d'agronomia pràctica

3. Fortaleses i Oportunitats

Elaboració

- Més valor afegit davant la distribució, pel fet de ser un producte diferenciat i tenir una marca coneguda (F1).
- Garantia davant el consumidor pel fet de disposar un segell (F2).
- S'associa el producte ecològic com un producte més saludable i de millor qualitat (F3).
- S'ha incrementat la consciència a l'hora d'incorporar els productes ecològics als menjadors escolars (F4).
- Valor afegit cara al consumidor basat en la promoció dels eixos de sostenibilitat i biodiversitat en què es basa la producció ecològica (F5).
- Coexistència d'altres categories i etiquetes complementàries que també ajuden a comercialitzar el producte. (F6)
- Producte amb una etiqueta neta (F7).

Producció

- És un valor la pròpia figura de l'agricultor i ramader, actor clar dins la socio-ecologia (F8).
- Valor afegit en el cas dels productors que tanquen el cicle (producció – elaboració – comercialització), en comparació amb la producció ecològica intensiva (F9).
- Un sector viu, obert a nous aprenentatges i proactius als canvis (F10).
- Llarga trajectòria en producció ecològica a Catalunya (F11).
- Certificació ecològica: marca europea potent i identificable pels consumidors (F12).
- Tendència desitjable a la diferenciació com a producció agro-ecològica (F13).
- La producció ecològica afavoreix un entorn segur i saludable. (F14).
- Paper de la producció ecològica en la lluita contra el canvi climàtic (F15).
- Paper de la producció ecològica en la regeneració de sòls i l'increment de la seva fertilitat (F16).
- Es produeixen aliments més saludables, lliures de residus químics (F17).
- Normativa clara i homologable a nivell europeu (F18).
- El reglament de la certificació ecològica ja podria donar cabuda a incloure altres aspectes (beneficis socials i ambientals, benestar animal, millora dels sòls,...). (F19)
- La certificació ecològica garanteix unes bones pràctiques i una qualitat del producte (F20).

Comerç

- Preus més competitius estan incrementant les vendes (F21).
- Alt convenciment ideològic en la bondat del sistema de producció i consum, en tot el cicle (F22).
- Millora en la professionalització i en el treball col.laboratiu (F23).
- Es disposa d'una bona palanca per comunicar la contribució de la PAE en la lluita contra el canvi climàtic, ja que hi ha una elevada conscienciació sobre aquest aspecte (F24).
- S'identifica el consum de productes ecològics amb la salut, una altra palanca per comunicar. (F25)
- Impacte mediàtic pel fet d'apostar per la introducció de producte ecològic a les grans empreses d'elaboració i distribució (F26).
- Les polítiques europees avancen en direcció a afavorir el comerç de producte ecològic i també en la línia de fomentar la compra pública. (F27)
- El fet de disposar d'un segell molt clar recolzat en una normativa europea. (F28).
- Virtuts dels productes ecològics en clau de salut, encara que el marc legal no permet destacar-les. (F29).
- Increment dels punts de venda, degut a la demanda creixent (F30).
- Creixement del teixit industrial del sector ecològic i de la dimensió de les empreses a Catalunya. (F31).
- Cada vegada hi ha un ventall més ampli de producte ecològic. (F32)
- La compra pública com una manera de promoure i catalitzar la demanda del producte ecològic. (F33)
- Biomarket i introducció de producte ecològic en plataformes de venda (F34).

Consum

- Reducció del cost per compres col·lectives dels productes ecològics (cooperatives i altres sistemes) (F35).
- Cooperatives de consumidors: moviment que pot promoure el consum amb altres atributs de sostenibilitat com proximitat, temporada, aspectes socials. (F36).
- Consciència de les consumidoros vers a la salut i a la qualitat dels aliments. (F37)
- El menjar ecològic és menjar més sa (F38).
- Conscienciació de les persones consumidoros respecte a la sostenibilitat i al canvi climàtic. (F39)
- El context de crisi climàtica també està suposant una oportunitat per a l'agroecologia. (F40)
- Etiquetatge té molt més detall per poder saber la composició dels productes que fa uns anys (F41)
- La producció ecològica permet la diferenciació (reglamentada i que per tant dona garanties al consumidor) del producte respecte a altres sistemes productius. (F42)
- Els aliments ecològics són un puntal en totes les estratègies públiques (del camp a la taula, promoció del comerç des de l'Ajuntament de Barcelona,...) per promoure una alimentació sostenible. (F43).
- Cada vegada es tenen més en compte els productes ecològics a les licitacions públiques (F44).
- Facilitat per trobar productes ecològics en els comerços (F45).
- Facilitats per contactar amb les persones productores i poder fer compres directes (cooperatives de consum i e-comerç) (F46).
- Està creixent la compra directa als productors (F47).
- El consum de productes ecològics és una tendència que s'està consolidant a nivell global. (F48).

Coneixement

- Oportunitats de finançament ja que hi ha un alineament de la producció agroecològica amb totes les polítiques europees. (F49)
- Els ajuts de l'Administració per a la recerca (F50).
- Generació de coneixement local, dins les finques, i bona actitud per a compartir-lo (F51).
- Grups operatius, que posen en contacte al món de la recerca amb el sector productiu. (F52).
- L'emergència climàtica suposa, per la producció agroecològica, una oportunitat pel coneixement, ja que comporta haver de fer recerca i fer canvis per lluitar contra el canvi climàtic (F53).
- Empenta de les estratègies de la Unió Europea, Agenda 2030, Green Deal, Nova PAC,...: oportunitat per incrementar el coneixement. (F54).
- Gran motor que suposa, a Catalunya, la recerca agroalimentària, encara que no sigui específica en producció ecològica. (F55)
- Molt de coneixement en producció convencional i part d'aquest coneixement es podria aplicar a la producció ecològica. (F56)
- Gran presència al territori d'ADV i altres tipus d'associacions, palanca de transmissió entre el món de recerca i el món productiu i a l'inrevés. (F57).
- Oferta formativa a través de l'escoles agràries que estan esteses per tot el territori. (F58)
- Formació continua a través de les jornades tècniques que es realitzen en el marc del PATT. (F59).
- Cada vegada hi ha més interès dels estudiants de formacions en agronomia per fer sostenible el sector de la producció ecològica. (F60).
- Oportunitats de finançament perquè la producció agroecològica és bàsica per la seva contribució als ODS, la lluita contra el canvi climàtic i contra la pèrdua de biodiversitat (F61).
- A nivell legislatiu, diferents polítiques i estratègies europees (com el New Green Deal o l'estratègia de biodiversitat): oportunitat per a la recerca i la innovació del sector. (F62)
- Consciència del sector agroramader respecte a pràctiques sostenibles i, en concret, ecològiques (F63)

- Hi ha més demanda i hi ha facilitat de comercialització per l'augment de punts de venda. (F64).
- El context de crisi climàtica i ecològica demana canvis a models de producció més sostenibles. (F65).

8 de març de 2022

Document de treball